

Szükség törvényt bont
P2P fájtcseré és kulturális piacok

Bodó Balázs
 PhD tanácsadó az EMMER-közvetítő
 Szociális Eljárás és Kérdésfelvetés

Közvetítő, Szociális, Eljárás-
 Kérdésfelvetés
 2017.07.16

A kérdés:
 Milyen szerepe van a P2P feketepiacoknak a hazai kulturális ökoszisztémában?

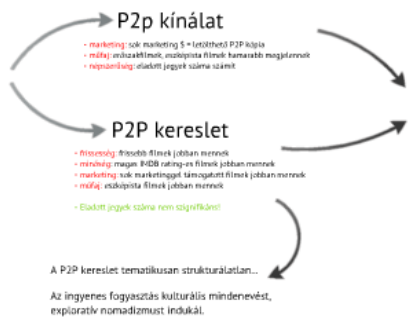
- 1. premisza**
 A feketepiac nem csupán a törvényes piacok mellett létező, hanem a törvényes piacok helyettesítését szolgálja. A feketepiacok a törvényes piacok hiányában lépnek fel, és a törvényes piacok hiányában nem léteznének.
- 2. premisza**
 A feketepiacok a törvényes piacok mellett létező, hanem a törvényes piacok helyettesítését szolgálja. A feketepiacok a törvényes piacok hiányában lépnek fel, és a törvényes piacok hiányában nem léteznének.
- 3. premisza**
 A feketepiacok a törvényes piacok mellett létező, hanem a törvényes piacok helyettesítését szolgálja. A feketepiacok a törvényes piacok hiányában lépnek fel, és a törvényes piacok hiányában nem léteznének.
- 4. premisza**
 A feketepiacok a törvényes piacok mellett létező, hanem a törvényes piacok helyettesítését szolgálja. A feketepiacok a törvényes piacok hiányában lépnek fel, és a törvényes piacok hiányában nem léteznének.

2008-ban és 2011-től mérjük a legnagyobb magyar torrent trackerek forgalmát

2008-ban 2 hónap alatt 4800+ filmet, 60.000 felhasználót, 650.000 letöltést regisztráltunk

helyettesítés vagy hiány?

	2008-2011	2011-2014	2014-2017	Összes
Letöltések száma	1.200.000	1.500.000	1.800.000	4.500.000
Felhasználók száma	50.000	60.000	70.000	180.000
Filmek száma	4.800	5.800	6.800	17.400

A P2P feketepiacokkal kapcsolatban az ingyenesség tünik a "legveszélyesebbnek".
 Ezzel szemben azt találtuk, hogy a kínálat és a disztribúciós logika legalább ilyen fontos tényezők.
 A disztribúciós logika egyik ismert legális modelthez sem hasonlít:

- közösségre szerkesztett
- tematikus archívum
- folyamatos kurrens ajánlatokkal
- samplingre
- catch-up fogyasztásra
- kísérletezésre

Gyakorlati alkalmazások:

- Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala:** feketepiaci adatok
- a szellemi tulajdonvédelmi stratégia kialakításához
 - közös jogkezelők díjszabásainak javahagyásához
 - kulturális piaci stratégia kialakításához
- OrigoMedia, [origo]:**
- digitális tartalomdisztribúciós stratégia,
 - szolgáltatástervezés,
 - tartalomválasztás,
 - árazás.
- ISPK:**
- jogi kockázatkezelés,
 - traffic shaping

Bodó Balázs, PhD
 Budapest University
 of Economics,
 Stanford Law school,
 CIS
 bodo@mokk.bme.hu

Következő lépések...

- tartalmak:** filmek, TV sorozatok, könyvek, szak- és tankönyvek
- közösségek:** romák, nemzeti radikálisok, székelyek
- technológiák:** tablet, mobil
- normák:** potyautas-szűrés, minőségbiztosítás, kínálatbővítés

E(L)JÖVENDŐ

IKT kutatási eredmények a gazdaság és a társadalom szolgálatában

Szükség törvényt bont ***P2P fájlcsere és kulturális piacok***

Bodó Balázs

BME Szociológia és Kommunikáció Tanszék
Média Oktató és Kutató Központ

**Identitás, lojalitás, közösség - digitális
környezetben**
IKT-P3-T9

A kérdés:

Milyen szerepe van a P2P feketepiacoknak a hazai kulturális ökoszisztémában?

1. premissza

A fájlcsere nem (csak) jogi kérdés. Ha a legális / illegális dichotómiában maradunk, akkor pont a "miért?"-re és (a jelek szerint) a "meddig?"-re nem kapunk választ.

2. premissza

A feketepiacok ott jönnek létre, ahol rés támad a kereslet és a legális kínálat között. Az ebben a résben kialakult szürke/feketepiacok mindaddig fennmaradnak (minden jogi erőfeszítés ellenére is), amíg ez a rés fennáll.

A KELETES.

Milyen szerepe van a P2P feketepiacoknak a hazai kulturális ökoszisztémában?

1. premissza

A fájlcsere nem (csak) jogi kérdés. Ha a legális / illegális dichotómiában maradunk, akkor pont a "miért?"-re és (a jelek szerint) a "meddig?"-re nem kapunk választ.

2. premissza

A feketepiacok ott jönnek létre, ahol rés támad a kereslet és a legális kínálat között. Az ebben a résben kialakult szürke/feketepiacok mindaddig fennmaradnak (minden jogi erőfeszítés ellenére is), amíg ez a rés fennáll.

3. premissza

Nem lehet úgy sem racionális üzleti döntéseket hozni, sem policy-t tervezni, megvalósítani, hogy nincs információnk a piac jelentős részét kitevő feketepiacokról. Ha a kulturális piacok 10-50-90%-át kitevő feketepiacokról nincs információnk, akkor hogyan árazunk? Hogyan tervezünk? Hogyan szabályozunk?

4. premissza

A szellemi tulajdon védelme sok egyéb területre is kihatással van. Net neutrality, internet filtering, traffic shaping, DPI, szólásszabadság, (internetes) szabadságjogok, privacy, ISP liability... A (C) védelme mindegyik területet érinti.

2008-ban és 2011-től mérjük a legnagyobb magyar torrent trackerek forgalmát

2008-ban 2 hónap alatt 4800+ filmet

hely

A letöltési időablakban moziban vetített filmek

2000. június 1. és 2008. április között moziban vetített filmek

1. premissza

A fájlcsere nem (csak) jogi kérdés. Ha a legális / illegális dichotómiában maradunk, akkor pont a "miért?"-re és (a jelek szerint) a "meddig?"-re nem kapunk választ.

2. premissza

A feketepiacok ott jönnek létre, ahol rés támad a kereslet és a legális kínálat között. Az ebben a résben kialakult szürke/feketepiacok mindaddig fennmaradnak (minden jogi erőfeszítés ellenére is), amíg ez a rés fennáll.

3. premissza

Nem lehet úgy sem racionális üzleti döntéseket hozni, sem policy-t tervezni, megvalósítani, hogy nincs információnk a piac jelentős részét kitevő feketepiacokról.

Ha a kulturális piacok 10-50-90%-át kitevő feketepiacokról nincs információnk, akkor hogyan árazunk? Hogyan tervezünk? Hogyan szabályozunk?

4. premissza

A szellemi tulajdon védelme sok egyéb területre is kihatással van. Net neutrality, internet filtering, traffic shaping, DPI, szólásszabadság, (internetes) szabadságjogok, privacy, ISP liability...
A (C) védelme mindegyik területet érinti.

A KELETES.

Milyen szerepe van a P2P feketepiacoknak a hazai kulturális ökoszisztémában?

1. premissza

A fájlcsere nem (csak) jogi kérdés. Ha a legális / illegális dichotómiában maradunk, akkor pont a "miért?"-re és (a jelek szerint) a "meddig?"-re nem kapunk választ.

2. premissza

A feketepiacok ott jönnek létre, ahol rés támad a kereslet és a legális kínálat között. Az ebben a résben kialakult szürke/feketepiacok mindaddig fennmaradnak (minden jogi erőfeszítés ellenére is), amíg ez a rés fennáll.

3. premissza

Nem lehet úgy sem racionális üzleti döntéseket hozni, sem policy-t tervezni, megvalósítani, hogy nincs információnk a piac jelentős részét kitevő feketepiacokról. Ha a kulturális piacok 10-50-90%-át kitevő feketepiacokról nincs információnk, akkor hogyan árazunk? Hogyan tervezünk? Hogyan szabályozunk?

4. premissza

A szellemi tulajdon védelme sok egyéb területre is kihatással van. Net neutrality, internet filtering, traffic shaping, DPI, szólásszabadság, (internetes) szabadságjogok, privacy, ISP liability... A (C) védelme mindegyik területet érinti.

2008-ban és 2011-től mérjük a legnagyobb magyar torrent trackerek forgalmát

2008-ban 2 hónap alatt 4800+ filmet

hely

A letöltési időablakban moziban vetített filmek

2000. június 1. és 2008. április között moziban vetített filmek

Nem lehet úgy sem racionális üzleti döntéseket hozni, sem policy-t tervezni, megvalósítani, hogy nincs információnk a piac jelentős részét kitevő feketepiacokról.

Ha a kulturális piacok 10-50-90%-át kitevő feketepiacokról nincs információnk, akkor hogyan árazunk? Hogyan terveznünk? Hogyan szabályozunk?

A szellemi tulajdon védelme sok egyéb területre is kihatással van. Net neutrality, internet filtering, traffic shaping, DPI, szólásszabadság, (internetes) szabadságjogok, privacy, ISP liability... A (C) védelme mindegyik területet érinti.

2008-ban és 2011-től mérjük a legnagyobb magyar torrent trackerek forgalmát

2008-ban 2 hónap alatt 4800+ filmet, 60.000 felhasználót, 650.000 letöltést regisztráltunk

A letöltés
vetítés

2000.
között

Mozib
előtt v

Összes

helyettesítés vagy hiány?

	A film az időablakban (2008. május 1.–június 30.) a vizsgált fájlcserezőkön:				Összesen	
	elérhető volt		nem volt elérhető			
A letöltési <u>időablakban moziban</u> vetített filmek	152	20%	592	80%	744	100%
	4%	3%	49%	12%	15%	
2000. június 1. és 2008. április 30. között moziban vetített filmek	776	55%	627	45%	1403	100%
	21%	16%	51%	13%	29%	
Moziban nem, vagy csak 2000 júniusa előtt vetített filmek	2691	100%	adathiány		2691	100%
	74%	56%			56%	
Összesen	3619	75%	1219	25%	4838	100%
	100%	75%	100%	25%	100%	100%

missza

k ott jönnek létre, ahol rés támad a
egális kínálat között. Az ebben a résben
te/feketepiacok mindaddig fennmaradnak
professziós ellenére is), amíg ez a rés

emissza

adon védelme sok egyéb területre is
Net neutrality, internet filtering, traffic
szólásszabadság, (internetes)
k, privacy, ISP liability...
mindegyik területet érinti.

l mérjük a
ent trackerek

800+ filmet,
000 letöltést

helyettesítés vagy hiány?

	A film az időablakban (2008. május 1.–június 30.) a vizsgált fájlcsereelőkon:				Összesen	
	elérhető volt		nem volt elérhető			
A letöltési időablakban moziban vetített filmek	152	20%	592	80%	744	100%
	4%	3%	49%	12%	15%	
2000. június 1. és 2008. április 30. között moziban vetített filmek	776	55%	627	45%	1403	100%
	21%	16%	51%	15%	29%	
Moziban nem, vagy csak 2000 júniusa előtt vetített filmek	2691	100%	adathiány		2691	100%
	74%	56%			56%	
Összesen	3619	75%	1219	25%	4838	100%
	100%	75%	100%	25%	100%	100%

P2p kínálat

- **marketing**: sok marketing \$ = letölthető P2P kópia
- **műfaj**: erőszakfilmek, eszkéipista filmek hamarabb megjelennek
- **népszerűség**: eladott jegyek száma számít

P2P kereslet

- **frissesség**: frissebb filmek jobban mennek
- **minőség**: magas IMDB rating-es filmek jobban mennek
- **marketing**: sok marketinggel támogatott filmek jobban mennek
- **műfaj**: eszkéipista filmek jobban mennek
- **Eladott jegyek száma nem szignifikáns!**

A P2P kereslet tematikusan strukturálatlan...

Az ingyenes fogyasztás kulturális mindenevést,
exploratív nomadizmust indukál.

P2p kínálat

- **marketing**: sok marketing \$ = letölthető P2P kópia
- **műfaj**: erőszakfilmek, eszkélista filmek hamarabb megjelennek
- **népszerűség**: eladott jegyek száma számít

P2P kereslet

P2P kereslet

- **frissesség:** frissebb filmek jobban mennek
 - **minőség:** magas IMDB rating-es filmek jobban mennek
 - **marketing:** sok marketinggel támogatott filmek jobban mennek
 - **műfaj:** eszkélista filmek jobban mennek

 - Eladott jegyek száma nem szignifikáns!
-
-

- **minoseg**: magas IMDB rating-es filmek jobban mennek
- **marketing**: sok marketinggel támogatott filmek jobban mennek
- **műfaj**: eszkéipista filmek jobban mennek

- Eladott jegyek száma nem szignifikáns!

A P2P kereslet tematikusan strukturálatlan...

Az ingyenes fogyasztás kulturális mindenevést,
exploratív nomadizmust indukál.

missza

k ott jönnek létre, ahol rés támad a
egális kínálat között. Az ebben a résben
te/feketepiacok mindaddig fennmaradnak
professziós ellenére is), amíg ez a rés

emissza

adon védelme sok egyéb területre is
Net neutrality, internet filtering, traffic
szólásszabadság, (internetes)
k, privacy, ISP liability...
mindegyik területet érinti.

l mérjük a
ent trackerek

800+ filmet,
000 letöltést

helyettesítés vagy hiány?

	A film az időablakban (2008. május 1.–június 30.) a vizsgált fájlcsereelőzőn:				Összesen	
	elérhető volt		nem volt elérhető			
A letöltési időablakban moziban vetített filmek	152	20%	592	80%	744	100%
	4%	3%	49%	12%	15%	
2000. június 1. és 2008. április 30. között moziban vetített filmek	776	55%	627	45%	1403	100%
	21%	16%	51%	13%	29%	
Moziban nem, vagy csak 2000 júniusa előtt vetített filmek	2691	100%	adathiány		2691	100%
	74%	56%			56%	
Összesen	3619	75%	1219	25%	4838	100%
	100%	75%	100%	25%	100%	100%

P2p kínálat

- **marketing**: sok marketing \$ = letölthető P2P kópia
- **műfaj**: erőszakfilmek, eszképpista filmek hamarabb megjelennek
- **népszerűség**: eladott jegyek száma számít

P2P kereslet

- **frissesség**: frissebb filmek jobban mennek
- **minőség**: magas IMDB rating-es filmek jobban mennek
- **marketing**: sok marketinggel támogatott filmek jobban mennek
- **műfaj**: eszképpista filmek jobban mennek
- **Eladott jegyek száma nem szignifikáns!**

A P2P kereslet tematikusan strukturálatlan...

Az ingyenes fogyasztás kulturális mindenevést,
exploratív nomadizmust indukál.

A P2P feketepiacokkal kapcsolatban az ingyenesség tűnik a "legveszélyesebbnek".

Ezzel szemben azt találtuk, hogy a kínálat és a disztribúciós logika legalább ilyen fontos tényezők.

A disztribúciós logika egyik ismert legális modellhez sem hasonlít:

- közösségileg szerkesztett
- tematikus archívum
- folyamatos kurrens ajánlatokkal
- samplingre
- catch-up fogyasztásra
- kísérletezésre

Gyakorlati alkalmazások:

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala: feketepiaci adatok

- a szellemi tulajdonvédelmi stratégia kialakításához
- közös jogkezelők díjszabásainak jóváhagyásához
- kulturális piaci stratégia kialakításához

ChelloMedia, [origo]:

- digitális tartalomdisztribúciós stratégia,
- szolgáltatástervezés,
- tartalomvásárlás,
- árazás.

ISPK:

- jogi kockázatkezelés,
- traffic shaping

Következő lépések

- digitális tartalomdisztribúciós stratégia,
- szolgáltatástervezés,
- tartalomvásárlás,
- árazás.

ISPK:

- jogi kockázatkezelés,
- traffic shaping

Következő lépések...

tartalmak: filmek, TV sorozatok, könyvek, szak- és tankönyvek

közösségek: romák, nemzeti radikálisok, székelyek

technológiák: tablet, mobil

normák: potyautas-szűrés, minőségbiztosítás, kínálatbővítés

Bodó Balázs, Phd
Budapest University
of Economics,
Stanford Law school,
CIS
bodo@mokk.bme.hu

